

En vandrare på Heaphy Track stryker längs den långa sandstranden utmed Tasmanhavet.

Nya Zeelands många

Nya Zeeland är ett mecka för vandrare. Främsta dragplåstret är naturen förstås, men också glädjen att få gå i ett land där var och varannan innevånare gillar att ge sig ut på tur. Här finns ett system med väl underhållna leder.

Text och foto **Claes Grundsten**

De mest populära stråken samlas under begreppet Great Walks. Det har utvecklats av Department of Conservation (DOC) som är Nya Zeelands naturvårdsverk. DOC sköter lederna och har försett dem med övernattningsstugor, röjt campingytor och gjort broar mm för att underlätta färderna. Eftersom Great Walks lockar många vandrare kräver

man för några av dem, att en planerad färd bokas i förväg. Det kan man göra enkelt på DOC:s hemsida (www.doc.govt.nz) som innehåller all nödvändig och uppdaterad information. Tack vare systemet blir turismens störningar begränsade, samtidigt som vandrarna får ostörda naturupplevelser. En tur på några av de mest populära lederna, som Milford och Routeburn Tracks, måste dock reserveras långt i förväg, ibland ett år. Fördelen med systemet är uppenbar. Man upplever ingen folkström, inte ens på den populäraste leden i nationalparken Abel Tasman som årligen tar emot cirka 30 000 vandrare.

Alla Great Walks ligger i ölandets mest storslagna områden och de genomtränger olika vildmarksmiljöer som speglar Nya

Zeelands rika natur, från dramatiska kuster till aktiva vulkaner, täta regnskogar till branta snöfjäll. Två ligger på Nordön, fem på Sydön och en på den mindre ön längst i söder, Stewart Island. Utöver de 8 fotvandringslederna ingår en kanotled, i systemet. Det är Whanganui Journey, på Nordön. Hyttorna efter stigen har madrasser, dricksvatten, gasolkök, toaletter och uppvärmning. Man måste ta med sig sovsäck, mat och kokkärl plus lämpliga kläder, inte minst ett bra regnställ och kraftiga kängor. Alla färdvägarna betecknas som lätta för alla med normal kondition, men hårt väder kan göra vandreringen krävande. Att turerna skiftar stort i karaktär får jag uppleva under vandring på två Great Walks. Den ena blir en avspänd promenad, den andra en tuff pärs.

Från Kepler Track ser man ned på den fjordliknande sjön Te Anua och bergen i Fiordland.

Kungsleder

Heaphy Track

Den längsta av alla Great Walks är Heaphy Track som är en skiftande femdagarsfärd. Leden ligger i Sydöns nordvästra del där den bergiga nationalparken Kahurangi skyddar en stor väglös vildmark, som för övrigt är på förslag att bli världsarv. Den första dagen klättrar stigen brant uppåt genom en högväxt skog. Att döma av kartan tror vi det blir jobbigt, men stigen är bred och lutningen utdragen. Den slingrar i lugna kurvor där vi går i trädens svala skugga. Efter drygt 800 meters stigning når vi Perry Saddle utan att ha överansträngt oss. På passet får vi överblick över den storslagna naturen. Bergens vegetation är så snårig att man inte kan ta sig fram vid sidan av leden. Charles Heaphy röjde stråket för

lastdjur 1846. Han ville skapa en snabb färdväg till landets första guldfält längre söderut. Maorierna som har levt i Nya Zeeland sedan tusentals år hade egna stigar i området, där de gick för att leta efter ädelstenen jade (greenstone). Idag vill både vandrare och cyklister, "mountainbikers", färdas på Heaphys Track. DOC inser att det kan bli ett problem och har reserverat leden för vandrare.

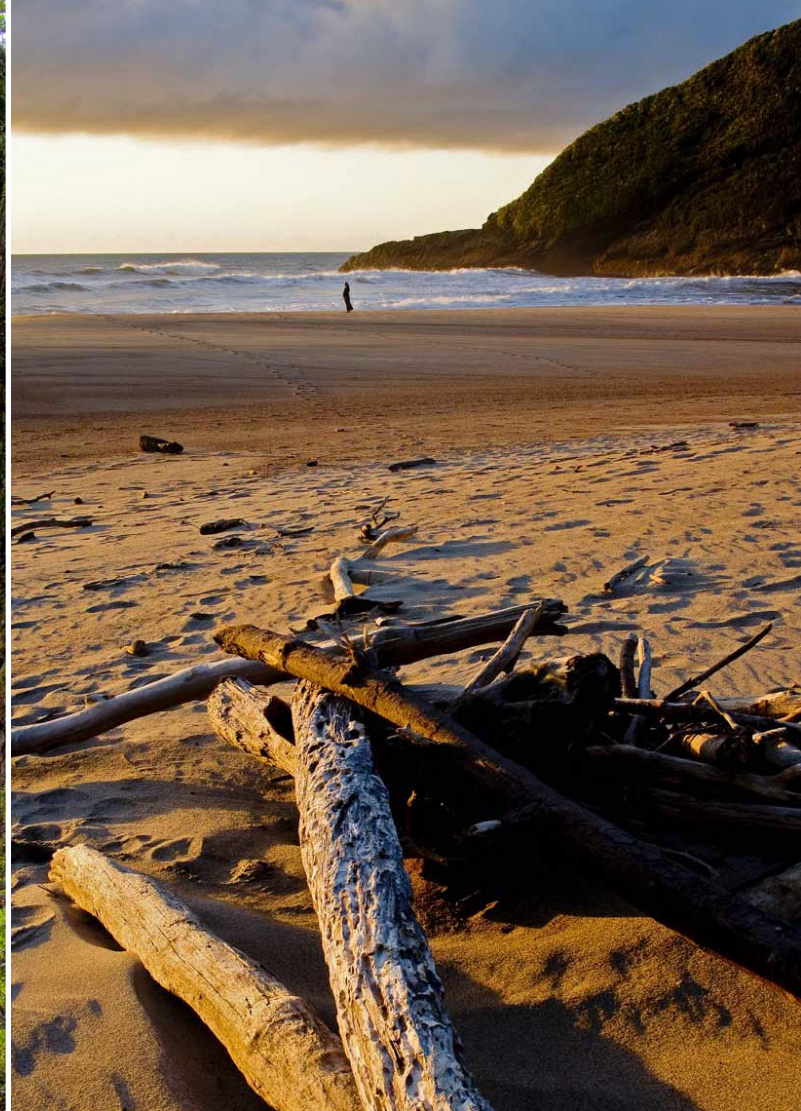
Debatten om "mountainbikes" på lederna var het för fem år sedan men har lugnat ner sig, säger Andy Thompson från DOC när jag träffar honom efter turen. Ofta är det samma människor som vandrar och cyklar, ibland gör de det ena, ibland det andra.

Men guiden Pam Croxford är bekymrad. Hon och hennes man leder en grupp

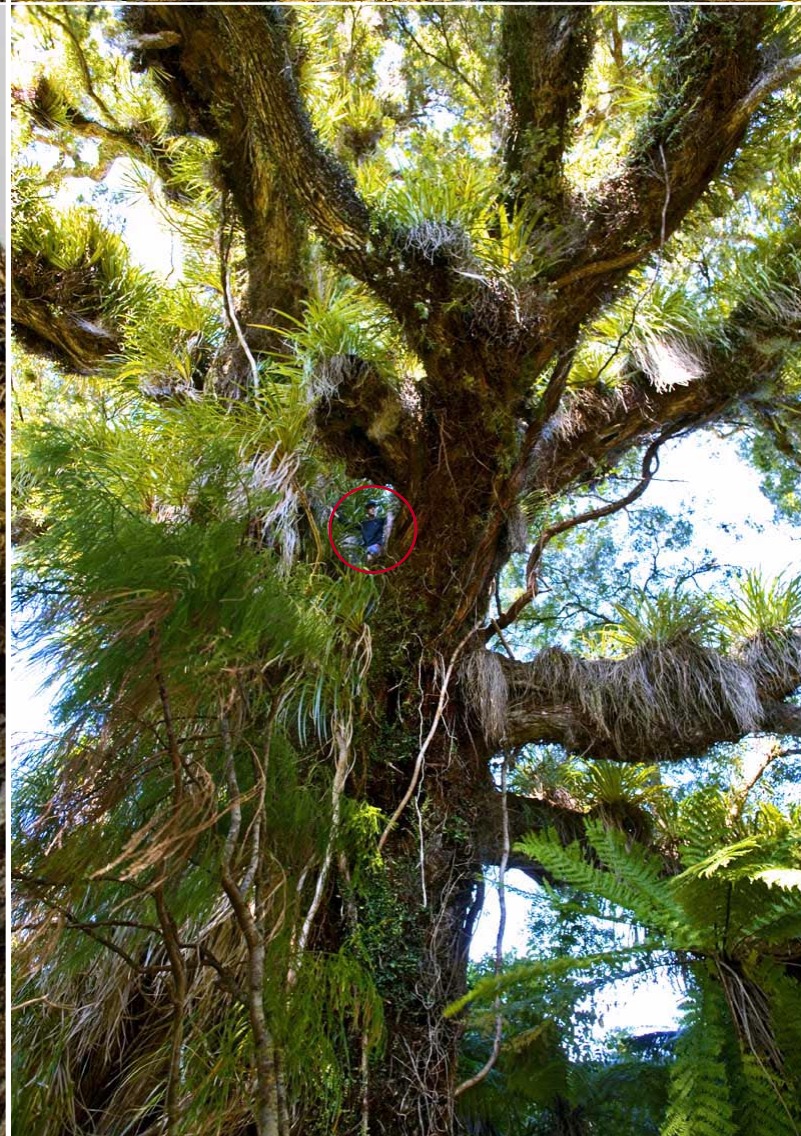
med åtta vandrare längs Heaphy Track. Vi möter dem i Saxons Hut efter en dagsetapp över öppna fjällheder.

– Cykellobbyn är stark, säger Pam. Leden är mycket attraktiv för cyklister. Men om cykling tillåts förlorar Heaphy mycket av sitt värde för oss som vandrar, säger hon.

Pams familjebolag har koncession för guidade vandringar längs Abel Tasman och Heaphy Tracks. Gruppen vi möter bor i stugorna, men vi föredrar att tälta. På kvällen hörs den sällsynta fågeln storfläckig kiwi ropa i skogen. Från denna plats väntar en långsträckt nedförsbacke till en flod och sedan havet. Vi kommer in i allt tätare skog och passerar flera jättelika rataträd, ett av de största trädslagen i Nya Zeeland. Plantan börjar ofta växa som ▶

Keppler Track leder genom en trolskog som är grönare än tropikernas regnskogar. Ovan. Solnedgången får ljuset att glöda längs Heaphy Beach där mängder av drivved spolats upp. Ovan th. Observera killen som klättrat upp i detta stora rata-träd. Höger. När vi följer KepplerTrack över fjället blåser stormvindar.

en epifyt på ett annat storslägt trädslag och med tiden kväver ratan moderträdet genom att omfamna detta. En gammal rata kan bli över 1000 år, nå 7 meter i diameter och de grova grenarna blir överväxta av epifytiska ormbunkar och växter vilket gör dessa träd synnerligen trolska, ungefär som "entar" i "Sagan om ringen".

Vid havet där dyningarna från Tasmanhavet bryter in, står ett annat träd, nikua, den enda inhemska palmen på Nya Zeeland. Palmskogen gör naturen exotisk på ett nytt sätt, och skänker lite Robinskänsla åt turen. Landskapet har övergått till en lång ödslig kust med sandstränder och mycket drivved. Och luften är påtagligt mildare än uppe i bergen, fylld av havssälta. Den sista etappen lodar vi bredvid bränningarnas sugande brus. En mycket trivsam vandring lider mot sitt slut. Vår färdriktning längs Heaphys Track är den vanligaste, från inlandet över bergen till havet, genom ett vänligt och storslaget landskap som växlar från dag till dag.

Kepler Track

Under denna vandring upplever vi en annan sida av Nya Zeeland. I nationalparken Fiordland längst ned i sydväst på Sydön, finns två Great Walks: Milford och Kepler Track. Naturen i området är den mest storslagna i Nya Zeeland och landskapet ser ut som blandning av Norge och Borneo, med enorma fjordar, stupbranta fjäll och mustiga regnskogar. Mest berömd och mytomspunnen av alla Great Walks är Milford Track, en lång enkelriktad vandringsled genom vildmarken. Ja, faktiskt – enkelriktad! Man får bara gå den åt ett håll, från söder mot norr. Kepler Track är vårt val denna gång. Den blev klar så sent som 1988. DOC knöt samman några befintliga stigar över ett vilt bergsmassiv ganska långt söder om Milford Track. Man ville minska trycket mot den senare leden och göra ett annat representativt område av Fiordland tillgängligt.

Kepler Track börjar och slutar på samma plats strax utanför den lilla staden Te Anua och den kan vändas i båda riktningarna. Vi gör som de flesta andra, går leden motsols. Första dagen klättrar vi genom skogen upp till Luxmore Hut som står på en naken fjällhed. Där är det fullt hus. Hyttorna längs Great Walks är sig lika. Under natten ligger man i tvåvåningssängar i ett stort logement till sovrum. Trettio personer till kojs. Det är socialt trevligt, men inte angenämt för alla. I dessa hyttor måste man vänja sig vid snarkande grannar (eller ta med öronproppar). Innan läggdags berättar stugvärderna om väderprognosen för morgondagen. Den är knappast lovande.

Uppifrån: En luftig hängbro förenklar passagen över Heaphy River. Från Mt Perry 1 238 möh blickar vi ut över de skogskädda bergen i nationalparken Kahurangi som genomkorsas av Heaphy Track. Mt Inaccessible står i solnedgången. Dessa orörda bergstrakter i Kahurangi har föreslagits bli ett världsarv framöver.

▷ I gryningen blåser det kuling redan vid stugan, och när vi tagit oss upp på de smala fjällkammarna regnar det hårt samtidigt som vinden tar i ännu mer. När molnen släpper fram landskapet ser det oerhört dramatiskt ut, vilket understryks av vädret. Före vindskyddet Hanging Valley Shelter kommer några orkanstötter. Vinden nästan knuffar oss utför de svindlande bergssidorna och vi tvingas krypa på den mest utsatta passagen. Stötarna tar också andan ur oss. När de passerat måste man kippa efter luft, som efter en kallsup. Det robusta vindskyddet skyddar oss en timme. Vi värmer en soppa och pratar med ett par andra vandrare som tagit sig hit. Några har vänt i ett tidigt skede. När vi senare kommer ned i skogen på andra sidan fjällryggen, blir vi naturligt skyddade från vinden. Det känns bra, men det blöta regnet kommer vi inte undan. I hyttan Iris Burn ångar luften av våta plagg. Vandringen avslutas nästa dag genom en lång dal med fuktigt grön trolldskog som får mig att tänka på Lothlorien i Tolkiens saga om ringen. Keplers Track är onekligen en spännande färdväg. □

Resetips

Med Air New Zealand kan man flyga till Nya Zeeland både via Los Angeles och Hongkong.

Alt. 1: Stockholm via London och Hongkong till Auckland/ Wellington/ Christchurch. Gratis stopover i Hongkong på både ut- och hemresa.

Frånpris: 13 400:- + flygskatter och bränsletillägg ca 2 500-2 800:-

Biljettregler: avresa 1/2 2007 - 31/3 2007. Högsäsongstillägg 10/12 - 31/1. Biljetten är giltig 12 månader. Gratis datumändringar.

Alt. 2: Stockholm via London och Los Angeles till Auckland/ Wellington/ Christchurch. Gratis stopover i Los Angeles på både ut- och hemresa.

Frånpris 13 400:- + flygskatter och bränsletillägg ca 2 800-3 000:-

Biljettregler: avresa 1/2 2007 - 31/3 2007. Högsäsongstillägg 10/12-31/1. Biljetten är giltig 12 månader. Gratis datumändringar.

Alt. 3: Jordanrunt-biljett från Stockholm via London till Auckland/ Wellington/ Christchurch. Gratis stopover i Hongkong och Los Angeles.

Frånpris 13 400:- + flygskatter och bränsletillägg ca 2 700-3 000:-

Biljettregler: avresa 1/2 2007-31/3 2007. Högsäsongstillägg 10/12-31/1. Biljetten är giltig 12 månader. Gratis datumändringar.

På andra sidan South Fjord i Te Anua höjer sig Murchinson Mountains, enda hemvisten för den hotade fågeln takeha.

Från bergen blir det lång nedförsbacke mot havet när man går Heaphy Track.

Vandrarna samlas i Moturau Hut före sista etappen längs Kepler Track. Ovan Guiden Pam Croxford värnar om naturen i Kahurangi. Höger.

